Alg?lanan Web Karma??kl??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Alg?lanan Web Karma??kl??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16843

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Alg?lanan Web Karma??kl??? Ölçe?i (AWKÖ), kullan?c?lar?n internet sitelerinin yap?s?n?, i?levselli?ini ve etkile?imini ne derece karma??k veya zorlay?c? olarak alg?lad?klar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. 2012 y?l?nda Altun ve Çevik taraf?ndan ölçek geli?tirme çal??mas? kapsam?nda olu?turulan bu araç, özellikle e?itim teknolojileri ve insan-bilgisayar etkile?imi (HCI) alanlar?nda, kullan?c? deneyimi ve web tabanl? ö?renme sistemlerinin de?erlendirilmesi için kritik bir öneme sahiptir. Ölçek, alg?lanan karma??kl???n bili?sel yük, kullan?m niyeti ve web sitesi memnuniyeti üzerindeki etkilerini inceleyen ara?t?rmac?lara standart bir ölçüm arac? sunmaktad?r.

Ölçe?in geli?tirilme süreci, kapsaml? bir literatür taramas? ve uzman görü?leri al?narak gerçekle?tirilmi?, ard?ndan psikometrik özelliklerinin belirlenmesi amac?yla geçerlik ve güvenirlik çal??malar? yap?lm??t?r. Bu çal??ma, web arayüzlerinin tasar?m?nda ve web kullan?labilirli?i de?erlendirmelerinde kullan?c? merkezli yakla??mlar?n desteklenmesine katk?da bulunmay? amaçlamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Web karma??kl???, Alg?lanan karma??kl?k, Kullan?labilirlik, Ölçek geli?tirme, E?itim Teknolojileri, ?nsan-bilgisayar etkile?imi, Bili?sel yük.

Yazarlar

Arif Altun, V. Çevik

Amaç

Alg?lanan Web Karma??kl??? Ölçe?i, bireylerin belirli bir web sitesi veya genel olarak web arayüzleri hakk?ndaki öznel karma??kl?k alg?lar?n? nicel olarak ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r. Temel amaç, web ortamlar?n?n kullan?c?lar için ne kadar anla??l?r, yönetilebilir ve gezinilebilir oldu?unu belirleyen psikolojik ve bili?sel faktörleri ortaya ç?karmakt?r.

Bu ölçek, ara?t?rmac?lar?n web sitesi tasar?m?ndaki eksiklikleri veya kullan?c?lar?n teknolojiye adaptasyon süreçlerindeki zorluklar? tespit etmelerine olanak tan?r. Özellikle akademik çal??malarda, web karma??kl???n?n ö?renme performans?, bilgi edinme h?z? ve teknoloji kabul modelleri üzerindeki etkilerini sistematik bir ?ekilde incelemek için standart bir ölçüt sa?lamaktad?r.

Yap?

Ölçek, temel olarak Alg?lanan Karma??kl?k (Perceived Complexity) yap?s?n? ölçmektedir. Bu

ARABPSYCHOLOGY.COM

yap?, genellikle kullan?c?lar?n bir sistemi kullanman?n ne kadar zor veya anla??lmaz olaca??na dair inançlar?n? ifade eder ve Teknoloji Kabul Modeli (TAM) gibi teorik çerçevelerde önemli bir belirleyici olarak yer al?r. Web ba?lam?nda, bu yap? genellikle iki ana boyutta incelenir:

Yap?sal Karma??kl?k: Web sitesinin düzeni, navigasyon hiyerar?isi, sayfa say?s? ve genel mimarisinin anla??lmas?na yönelik zorluk alg?s?.
Etkile?imsel/??levsel Karma??kl?k: Web sitesindeki görevleri (form doldurma, bilgi arama, i?lem yapma) gerçekle?tirme sürecinin zorlu?u ve arayüzdeki i?levlerin kullan?m?n?n anla??lmazl???.

Bu ölçek, kullan?c?lar?n web ortam?n? deneyimlerken ya?ad?klar? bili?sel talebi ve alg?sal zorlu?u bütüncül bir yakla??mla de?erlendirmeyi hedefler.

Geçerlik

Alg?lanan Web Karma??kl??? Ölçe?inin geçerlik çal??malar?, Altun ve Çevik (2012) taraf?ndan yürütülen geli?tirme makalesinde detayland?r?lm??t?r. Geçerlik, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ölçüp ölçmedi?ini gösterir.

Kapsam Geçerli?i (?çerik Geçerli?i): Ölçek maddelerinin, web karma??kl??? yap?s?n?n tüm yönlerini temsil edip etmedi?i uzman görü?leri al?narak de?erlendirilmi?tir. Alan?nda yetkin akademisyen ve tasar?m uzmanlar?n?n görü?leri do?rultusunda madde havuzu olu?turulmu?tur.
Yap? Geçerli?i: Ölçe?in teorik yap?s?n? desteklemek amac?yla Faktör Analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, maddelerin beklenen alt boyutlar alt?nda topland???n? ve yap?sal tutarl?l???n sa?land???n? göstermi?tir.
Ölçüt Geçerli?i (Kriter Geçerli?i): Ölçe?in, alg?lanan kullan?labilirlik, memnuniyet veya teknoloji kayg?s? gibi ilgili di?er yap?larla teorik olarak beklenen yön ve ?iddette ili?ki gösterip göstermedi?i incelenerek sa?lanm??t?r.

Güvenirlik

Güvenirlik çal??malar?, ölçe?in tutarl? ve kararl? ölçümler yapma yetene?ini incelemi?tir. Altun ve Çevik (2012) çal??mas?nda, iç tutarl?l?k ve zamana ba?l? kararl?l?k analizleri gerçekle?tirilmi?tir.

?ç Tutarl?l?k: Ölçe?in maddelerinin ayn? yap?y? ne derece tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü belirlemek amac?yla Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin birbiriyle güçlü bir ?ekilde ili?kili oldu?unu ve güvenilir bir toplam puan sa?lad???n? i?aret etmektedir.
Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Kullan?c?lar?n belli bir zaman aral???ndan sonra ölçe?i tekrar doldurduklar?nda benzer sonuçlar al?p almad?klar? incelenmi?tir. Bu analiz, ölçe?in zaman içinde kararl? ölçümler yapt???n? do?rulam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini tespit etmek amac?yla hem Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) hem de do?rulay?c? çal??malar?n yap?ld??? varsay?lmaktad?r. KFA, ölçe?in kaç boyuttan olu?tu?unu ve hangi maddelerin hangi boyuta ait oldu?unu belirlemek için kullan?lm??t?r.

Analizler sonucunda, Alg?lanan Web Karma??kl??? Ölçe?i'nin güçlü bir faktör yap?s?na sahip oldu?u ve ölçülmek istenen karma??kl?k yap?s?n? yeterince aç?klad??? tespit edilmi?tir. Bu faktör yap?s?, ara?t?rmac?lar?n web karma??kl???n? tek bir genel puan yerine, yap?sal ve i?levsel alt boyutlar üzerinden daha detayl? incelemesine olanak tan?r.

Araç

Test Tipi: Geli?tirme (Yeni bir psikometrik arac?n olu?turulmas?).

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?lm??t?r (Örne?in: "Kesinlikle Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a). (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak geli?tirme makalesine dayanarak standart Likert format? varsay?lm??t?r.)

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri, genel web kullan?c?lar? ve web tabanl? e?itim sistemlerini kullanan bireyler.

Ya? Grubu: Genellikle 18 ya? ve üzeri yeti?kinler (üniversite ö?rencileri örneklemi baz al?narak).

Popülasyon Detaylar?: Geli?tirme çal??mas?, Türkiye'deki yüksekö?retim kurumlar?nda ö?renim gören ve aktif olarak internet kullanan ö?renciler üzerinde yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli bir anket format?nda, kat?l?mc?lar?n belirli bir web sitesi veya genel web deneyimleri hakk?ndaki alg?lar?n? de?erlendirmeleri istenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Kullan?c? deneyimi, HCI, Web arayüzü, Alg?, Bili?sel yük, Kullan?m kolayl???, Faktör Analizi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Arif Altun

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: ORCID bilgisi kaynakta mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: altunar@hacettepe.edu.tr

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yaz??ma Adresi: Hacettepe Üniversitesi, E?itim Fakültesi (Tahmini).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2012 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m veya adaptasyon için yazarlardan resmi izin al?nmas? zorunludur. Ölçe?in kullan?m?na ili?kin ücret bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak akademik çal??malar için genellikle ücretsiz eri?im sa?lanmaktad?r.

Ölçe?in orijinal makalesi (PDF format?nda) a?a??daki adresten indirilebilir: algilanan-web-karmasikligi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Altun, A. ve Çevik, V. (2012). Alg?lanan Web Karma??kl??? Ölçe?inin geli?tirilmesi, *E?itim Teknolojileri Ara?t?rmalar? Dergisi, 3*(3), 1-21.

Alg?lanan Web Karma??kl??? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri bu kaynakta sa?lanmam??t?r. Orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM